

Oogstmethoden van winterkoolzaad

H.W.G. Floot, ROC Ebelsheerd

In de praktijk wordt winterkoolzaad voor het grootste deel eerst gezwadmaaid en na veld-droging uit het zwad gedorst. Daarnaast wordt er ook wel direct van stam gedorst. De vraag is welke methode voor de praktijk het meest in aanmerking komt.

Afgezien van de lagere werktuigkosten en arbeidsbeparing zou stamdorsen qua opbrengst en kwaliteit gunstig kunnen zijn. Immers het gewas blijft ruim twee weken langer staan dan bij zwadmaaien. Daardoor kan het zaad beter uitrijpen, hetgeen de opbrengst en de kwaliteit ten goede komt.

Daar staan evenwel nadelen tegenover, namelijk een groter oogstrisico door windschade, een latere oogstdatum en extra droogkosten. Doordat de onderste houwen al rijp zijn, kan bij wind veel zaadverlies optreden.

Voor stamdorsen moeten we dan ook gewassen hebben met een goede, voldoende zware stand, die gelijkmatig bloeien en afrijpen. Tijdens de rijping moet een stevig, licht hangend gewas ontstaan dat weinig gevoelig is voor windschade.

In het begin van de jaren zeventig werden reeds proeven met oogstmethoden op Ebelsheerd uitgevoerd in het ras Marcus. Daarbij is ook de mogelijkheid van doodspuiten bekeken. Deze methodiek gaf echter te veel zaadverlies ter gevolge van het rijden met de spuitmachine door een afrijpend gewas.

Proefopzet

In 1984, 1985 en 1986 is op de proefboerderij Ebelsheerd in het ras Jet Neuf stamdorsen verleken met zwadmaaien en opraapdorsen. Beide objecten werden in zesvoud uitgevoerd. Het tijdstip van stamdorsen was in de proeven gelijk aan het tijdstip van zwaddorsen.

Resultaten

In tabel 87 zijn de oogstdata en de opbrengst gegevens weergegeven in de drie proefjaren. De vochtgehalten bij stamdorsen zijn nogal hoog; in feite is het stamdorsen ook te vroeg uitgevoerd. Uit de opbrengstresultaten blijkt dat de invloed van de oogstmethode tussen de jaren verschilt

Tabel 87. Oogstdata en opbrengstresultaten.

	1984	1985	1986	gemiddeld
zwadmaaien	7 augustus	26 juli	28 juli	
opraapdorsen	16 augustus	7 augustus	5 augustus	
van stam dorsen	17 augustus	7 augustus	5 augustus	
<i>zwadmaaien en opraapdorsen</i>				
vochtgehalte	10%	20,1%	13,6%	
kg/ha bij 9% vocht	3.270	4.450	4.930	4.216
<i>van stam dorsen</i>				
vochtgehalte	28%	25,5%	21,9%	
kg/ha bij 9% vocht	3.800	3.820	5.000	4.207

Dit hangt onder meer samen met de weersomstandigheden tijdens de oogstperiode. Als het veel regent na het zwaddorsen, dan is de kans op vernieling in het zwad en verliezen bij het opraapdorsen aanwezig. Is er in deze periode veel wind, dan zal met name bij stamdorsen risico voor uitwaaien van het zaad bestaan.

In 1984 viel er vlak na het zwadmaaien veel regen, gevolgd door een warme periode. Bij het object zwadmaaien en opraapdorsen is hierbij nogal wat zaad verloren gegaan.

In 1985 ging het om een vrijzwaar hangend gewas waarin enige schade door *Sclerotinia* voorkwam. Hierdoor ontstond tijdens de afrijping een wat onregelmatig, bont gewas. Door windschade is er met name bij het object van stam dorsen vrij veel zaad uitgevallen.

In 1986 kwam de bloei vrij laat en bloeide het gewas lang na, waardoor de afrijping wat onregelmatig was. Wel was het gewas gezond, stevig en steungevend. De afrijping verliep onder de ideale weersomstandigheden, namelijk droog en zonnig, waarbij beide objecten optimaal konden afrijpen en geoogst konden worden.

Conclusies

- Over een reeks van jaren is er tussen beide oogstmethoden weinig verschil in opbrengst. Per jaar kunnen wel grote verschillen voorkomen, vooral samenhangend met de weersomstandigheden voorafgaand aan het dorsen en de gevoeligheid van het gewas voor windschade.
- Het vochtgehalte bij stamdorsen is hoger dan bij zwaddorsen, wat in deze proeven versterkt is door het relatief vroege oogststadium bij het stamdorsen. Langer wachten geeft weliswaar lagere oogstkosten, maar vergroot het risico van zaaduitval door windschade.
- Bij stamdorsen ontstaan ook verliezen door de scheiding van het gewas. Brede werktuigen en een staand mes op de maaidorser verkleinen dit verlies.

Dicotylenbestrijding in Engels raaigras

P.M. Spoorenberg, CABO/PAGV

Doel

Het aantal dicotyle onkruidsoorten levert in de praktijk van de graszaadteelt nogal eens problemen op. Dit zijn problemen die veroorzaakt worden door het veelvuldig voorkomen en de hardnekkigheid van deze onkruiden (kamille, voelmuur, paarse dovenetel e.d.).

In de hieronder beschreven proeven zijn betrek-

kelijk nieuwe herbiciden getoetst op hun effecten op deze onkruiden en op het gewas raaigras. Doel was, om deze middelen onderling te vergelijken en met enkele standaards.

Opzet

Als standaards in deze blokkenproeven fungeerden Basagran P 4 l/ha (bentazon/mecoprop) en MCP 5 l/ha (mecoprop). Nieuwe herbiciden die hiermee en onderling vergeleken werden waren